

Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної та навчальної роботи

Інна АНДРУШКО
« 30 » серпня 2025 рік

ПОГОДЖУЮ

Завідувач кафедри судової медицини та права

Валерій ГУНАС
« 26 » серпня 2025 рік

СИЛАБУС
навчальної дисципліни ВК 2.5
ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ОХОРОНІ
ЗДОРОВ'Я

Спеціальність	І2 «Медицина»
Освітній рівень	Третій освітньо-науковий
Освітня програма	ОНП «Медицина», 2025
Навчальний рік	2025-2026
Кафедра	Судової медицини та права
Лектор	Доцент ЗВО, к.ю.н. Валентина ЗВЕРХОВСЬКА
Контактна інформація	<i>forensic@vntmu.edu.ua,</i> <i>вул.Пирогова, 56</i>
Укладач силабусу	Доцент ЗВО, к.е.н. Раїса ЖАРЛІНСЬКА

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Професійно-вибіркова
Код дисципліни в ОНП та місце дисципліни в ОНП	ВК 2.5, складова блоку універсальних навичок дослідника
Курс/семестр	2 курс
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	45 годин /1,5 кредита ЄКТС
Структура дисципліни	Лекції – 10 год Практичні заняття - 10 год Самостійна робота - 25 год В цілому: аудиторні заняття –44 %, самостійна позааудиторна робота –56 %.
Кількість змістових модулів	1
Мова викладання	українська
Форма навчання	очна, заочна

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність.

Програма навчальної дисципліни «Захист прав інтелектуальної власності в охороні здоров'я» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів третього (наукового) рівня вищої освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, навчального плану підготовки фахівців третього (наукового) рівня вищої освіти галузі знань І2 Охорона здоров'я ті соціальне забезпечення» спеціальності І2 Медицина. Дисципліна є вибірковою компонентом освітньо-професійної програми Медицина, блоку універсальних навичок дослідника, розрахована на 1,5 кредити, який здобувачі освіти засвоюють протягом другого року навчання.

Навчальна дисципліна «Захист прав інтелектуальної власності в охороні здоров'я» має на меті підготувати аспірантів до самостійного вирішення професійних завдань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з інтелектуальною власністю в охороні здоров'я.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Захист прав інтелектуальної власності в охороні здоров'я» є законодавство України, а також міжнародні джерела права інтелектуальної власності та міжнародні організації, що опікуються правовою охороною інтелектуальної власності.

Передреквізити - базові дисципліни на II рівні вищої освіти.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Метою курсу є підготовка майбутніх фахівців для самостійного вирішення професійних завдань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з інтелектуальною власністю, опанування правового механізму їх регулювання, отримання необхідних навичок кваліфікації результатів творчої діяльності, захисту майнових та особистих немайнових прав авторів та їх правонаступників як в Україні, так і в зарубіжних державах

Постреквізити. Дисципліна інтегрується з ОК Філософія науки, Академічна доброчесність, наукова етика та протидія корупції, Публікаційна активність та наукометричні бази даних, Методологія наукових досліджень та основи написання наукових проєктів.

Результати навчання.

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

- ПРН 1. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівня, самореалізації.
- ПРН 3. Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення.
- ПРН 10. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільне життя.
- ПРН 12. Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері.

3. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 1. «Захист прав інтелектуальної власності в охороні здоров'я»	2 курс 45 год/1,5 кредита	Лекції № 1- 5 Практичні заняття № 1-3, 5, 6 Теми для самостійного опрацювання № 1-6
--	---------------------------------	--

Дисципліна включає 6 тем в одному модулі.

Модуль 1. Захист прав інтелектуальної власності в охороні здоров'я

Тема 1. Інтелектуальна діяльність як об'єкт правової охорони. Види інтелектуальної діяльності. Право інтелектуальної власності як цивільно-правовий інститут. Юридична природа права інтелектуальної власності. Генезис правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності від привілеїв до прав. Основні теорії суб'єктивного права на результат творчості. Генезис терміну «інтелектуальна власність». Структура інтелектуальної власності. Об'єктивне право інтелектуальної власності: поняття, загальна характеристика, джерела. Суб'єктивне право інтелектуальної власності: поняття, зміст та юридичні властивості. Державна система охорони та захисту інтелектуальної власності в Україні.

Тема 2. Об'єкти права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності. Інститут права інтелектуальної власності на об'єкти авторського права і суміжних прав. Інститут права інтелектуальної власності на результати науково-технічної творчості. Інститут права інтелектуальної власності на комерційні позначення. Оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності в охороні здоров'я. Особливості створення об'єктів інтелектуальної власності в охороні здоров'я в Україні та за кордоном.

Тема 3. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Поняття суб'єктів права інтелектуальної власності. Класифікація суб'єктів права інтелектуальної власності. Творець (автор, винахідник, виконавець). Похідні і допоміжні суб'єкти. Автори як творці об'єктів права інтелектуальної власності. правонаступники як суб'єкти права інтелектуальної власності. Права і обов'язки суб'єктів права інтелектуальної власності, що впливають з охоронних документів.

Тема 4. Договори у сфері інтелектуальної власності. Передача прав на об'єкти права інтелектуальної власності в охороні здоров'я. Авторські договори. Передача прав за авторськими договорами. Договори у сфері науково-технічної діяльності. Договори на використання об'єктів права промислової власності. Види ліцензій. Ліцензійні договори. Порядок укладання ліцензійних договорів. Ліцензійні платежі. Платіж у формі роялті. Паушальний платіж. Комбінований платіж.

Тема 5. Захист права інтелектуальної власності в Україні. Загальні положення про систему захисту прав інтелектуальної власності. Адміністративно-правовий захист права інтелектуальної власності. Цивільно-правовий захист прав інтелектуальної власності. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності в рамках Угоди TRIPS.

Тема 6. Міжнародні угоди у сфері інтелектуальної власності. Історія розвитку міжнародної системи охорони інтелектуальної власності. Міжнародні організації з охорони прав на інтелектуальну власність в охороні здоров'я. Всесвітня організація інтелектуальної власності. Міжнародні конвенції про охорону авторського права та суміжних прав. Міжнародно-правова охорона промислової власності.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів дисципліни «Захист прав інтелектуальної власності в охороні здоров'я».

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння практичних навичок із самостійного вирішення практичних завдань з грамотним використанням фахового термінологічного апарату. На практичних заняттях аспіранти розв'язують тестові завдання, ситуаційні задачі.

Самостійна робота аспіранта передбачає підготовку до практичних занять та опрацювання практичних навичок, вивчення тем для самостійної позааудиторної роботи, підготовка презентацій, таблиць, опрацювання наукової літератури та написання оглядів з наданих тем для індивідуальної роботи. Контроль засвоєння тем самостійної позааудиторної

роботи здійснюється на проміжних контрольних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної позааудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра судової медицини та права/Аспіранту/Очна (заочна) форма навчання / Захист прав інтелектуальної власності в охороні здоров'я / 2 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра судової медицини та права58. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту здобувача s000XXX@vnmu.edu.ua.

4. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми. Для поточного контролю рівня підготовки аспірантів застосовуються: вирішення контрольних тестів до кожної теми (стандартизований контроль); усна інтегративна співбесіда в обсязі стандартного переліку питань до кожної теми; вирішення ситуаційних задач до більшості тем. Оцінювання знань з теми здійснюється за традиційною оцінкою (5-ти бальна система) згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова
Підсумковий контроль	проводиться у вигляді заліку після вивчення дисципліни на 2 курсі на останньому практичному занятті, аспірант отримує позитивну оцінку з дисципліни в разі отримання середньоарифметичного балу з усіх тем дисципліни вище 3,0, відсутності невідпрацьованих практичних занять, наявності оформлених протоколів до кожної теми та підготовленої на протязі вивчення дисципліни хоча б однієї доповіді на практичному занятті. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, практичні завдання

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи)

Поточний контроль	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Підсумковий контроль з дисципліни	Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни, – 200 балів. <i>Мінімальна кількість балів</i> становить 122 бали. Здобувачу освіти не зараховують дисципліну, якщо кількість отриманих балів менше 122, або вивчення дисципліни виконано в неповному обсязі, про що свідчить академічна заборгованість
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 120 до 200 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 200-бальною шкалою).

Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів
Сумарно від 120 до 200 балів.

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,9	B	добре	
160-169,9	C		
141-159,9	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань аспіранта

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка **«відмінно»** виставляється аспіранту, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він може вільно оперувати правовою термінологією, чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування нормативно-правових актів і рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних правових знань для практичної медицини.

Оцінка **«добре»** виставляється аспіранту, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, вірно відповів на 75% запитань, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її правового значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі навчальних посібників та методичних рекомендацій.

Оцінка **«задовільно»** виставляється аспіранту, вірно відповів на 50% запитань який знає базові поняття та терміноконструкції з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не розуміє правових аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється аспіранту, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових правових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної медицини.

Оцінювання самостійної роботи аспіранта

Самостійна робота аспіранта оцінюється під час поточного контролю дисципліни. Оцінювання підготовлених повідомлень здійснюється за традиційною оцінкою.

Оцінка **«відмінно»** виставляється аспіранту, який глибоко і всебічно розкриває проблему, логічно викладає основні питання, наводить норми із правових джерел. Він уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про здатність аналізувати вивчений матеріал.

Оцінка **«добре»** виставляється аспіранту, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно розкриває основні питання теми та її значення, але при цьому не виходить за межі навчальних посібників, методичних рекомендацій.

Оцінка **«задовільно»** виставляється аспіранту, який розкриває базові поняття та визначення з рекомендованої теми, але не розкриває її повністю, не розуміє правових аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінювання індивідуальної роботи аспіранта

Нарахування індивідуальних балів здійснюють на підставі чинного Положення про організацію навчального процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім.М.І.Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи))

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ВНМУ ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobro.PDF).

Відпрацювання пропущених аудиторних занять, повторне проходження контрольних заходів, а також процедури оскарження результатів проведення контрольних заходів здійснюються згідно «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf)

8. Навчальні ресурси. Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів [https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра судової медицини та права/ Аспіранту](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра_судової_медицини_та_права/Аспіранту).

1) Основна література:

1. Інтелектуальна власність. Навчальний посібник / За ред. П.М. Цибульова. Київ: УкрІНТЕУ, 2022. 276 с.
2. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. П. М. Цибульова, А. С. Ромашко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
3. Право інтелектуальної власності України: підручник, 2023. 540 с. <https://jurkniga.ua/contents/pravo-intelektualnoyi-vlasnosti-pidruchnik.pdf?srsid=AfmBOorder7b8ESJMcpOVZR11n6cMf18-yKC13BLawiUfjygOs4gW1xN>
4. Право інтелектуальної власності. Академ. курс: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О.А. Підпригори, О.Д.Святоцького. 2-ге вид., переробл. та допов. К.: Концерн Видавничий Дім “Ін Юре”, 2021. 672с.
5. Шишка О.Р., Шишка Р.Б., Фелик В.І., Макаришева Т.С. Право інтелектуальної власності України: підручник. Київ: Юркнига, 2025. 620 с.

Нормативно-правові акти

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III // Офіційний вісник України.2001.№ 21.
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801XII (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. 1993. № 4.Ст. 19.
4. Закон України Про охорону прав на винаходи і корисні моделі. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
5. Закон України Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав
6. Закон України Про охорону прав на промислові зразки
7. Закон України Про охорону прав на знаки для товарів і послуг
8. Закон України Про правову охорону географічних зазначень
9. Закон України Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів
10. Закон України Про авторське право і суміжні права
11. Закон України Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності
12. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 року
13. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 року
14. Гаазька угода про міжнародну реєстрацію промислових зразків 1925 року.

15. Женевська конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм 1971 року.
16. ДСТУ 3574-97 Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення
17. ДСТУ 3575-97 Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення.
18. Постанова №5 Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 року «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав». URL: <http://www.scourt.gov.ua/>

2) додаткова

1. Інтелектуальна власність в Україні: проблеми теорії і практики: 3б. наук, статей / За ред. Ю. С. Шемшученка, Ю. Л. Бошицького. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2022. 424с.
2. Захист прав інтелектуальної власності: досвід Сполучених Штатів Америки. 3б. документів, матеріалів, статей / За заг. ред. О.Д.Святоцького. Київ:: Видавничий центр "Ін Юре", 2023. 368 с.
3. Бошицький Ю.Л., Козлова О.О., Андрощук Г.О. Комерційні найменування: основні правові аспекти. Наук.-практ. вид. Київ: «Юридична думка», 2022. 216 с.
4. Зверховська В.Ф., Адамчук О. Ф., Жарлінська Р.Г., Вергелес К.М. Культурні цінності в охороні здоров'я як об'єкт права інтелектуальної власності. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Юридичні науки". 2025.№2. <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2025-2-10733>
5. Jennifer Davis. Intellectual Property Law. Oxford University Press, 2023.
6. Договірне право України. Особлива частина: навч. посібник. За ред. О.В.Дзери. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 1200 с.

3) Електронні ресурси:

1. Електронна адреса сайту університету: <http://vnm.edu.ua>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnm.edu.ua>
3. Презентації лекцій та інші методичні матеріали з дисципліни на Google - диску сайту кафедри: URL: <http://forensic.vnm.edu.ua/>
4. [http:// www.moz.gov.ua](http://www.moz.gov.ua)<http://www.moz.gov.ua/>– офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України
5. <http://www.rada.gov.ua>.– офіційна веб–сторінка Верховної Ради України
6. <http://www.kmu.gov.ua>– офіційна веб–сторінка Кабінету Міністрів України
7. <http://www.who.int> – офіційний сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я.
8. <https://ukrpatent.org/uk>

9.Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnm.edu.ua/> кафедра судової медицини та права/ Аспіранту).

Силабус з дисципліни «Захист прав інтелектуальної власності в охороні здоров'я» обговорено та затверджено на засіданні кафедри Судової медицини та права (протокол №1 від «26» серпня 2025 року)

Відповідальний за курс

Раїса ЖАРЛІНСЬКА

Завідувач кафедри

Валерій ГУНАС

